

може також бути наслідком споріднених батьківських компонентів. Утворені кластери, до яких входять гібриди 'Монсан' і 'Протекта' належать до однієї установи оригінатора – Сингента Кроп Протекшн АГ, Глоріанна КВС і Акація КВС – КВС ЗААТ АГ, Бізон і Хайленд – СЕСВАНДЕРХАВЕ Н.В./С.А. Проте, слід відмітити, що гібриди 'Си Белана' і 'Протеус' створені різними оригінаторами, а їх подібність зумовлена комплексом господарсько-цінних ознак. Гібриди 'Монсан' і 'Протекта', що утворюють один кластер знаходяться на більш віддаленій відстані від кластеру, утвореного 'Бізоном' і 'Хайлендом'.

Отже, гібриди, які належать до одного кластеру будуть однаково реагувати на умови вирощування. Виходячи з цього, для зниження ризику несприятливих факторів необхідно обирати найбільш віддалені за досліджуваними показниками гібриди.

УДК 633.521

Королев К. П., магістр сільськогосподарських наук,

научний співробітник лабораторії селекції льна-долгунця

Республиканское научное дочернее унитарное предприятие «Институт льна»

E-mail: corolev.konstantin2016@yandex.ru

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ АДАПТИВНОСТЬ КОЛИЧЕСТВЕННЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ НОВОГО ИСХОДНОГО МАТЕРИАЛА ЛЬНА-ДОЛГУНЦА (*LINUM USITATISSIMUM* L.)

Сорт был и остается наиболее дешевым и доступным средством повышения урожайности и улучшения качества производимой продукции.

Следует отметить, что реализация биологических возможностей современных сортов льна-долгунца в производственных условиях составляет в лучшем случае 30–35 %, что обусловлено в значительной степени влиянием неблагоприятных факторов среды.

Полевые исследования проводились на опытном поле лаборатории селекції льна-долгунца Республиканского научного дочернего унитарного предприятия «Институт льна» в 2011–2013 гг.

В ходе проведения двухфакторного дисперсионного анализа, достоверность фактора «генотипы» была доказана результатами среди образцов льна-долгунца, выращенных в различных условиях среды. При 95 % и 99 % уровне значимости средних квадратов установлено, что наибольший вклад генотипа (фактор А) отмечалось по показателю «урожайность соломы» и «процентное содержание длинного волокна», фактора «В» по признакам «урожайность семян» и «степень развития фузариозного увядания».

Пластичностью, на основании расчета коэффициента регрессии, характеризовались такие образцы как: 'Восход' ($b_1=0,29$), 'Тімі-

рязівець' ($b_i=0,16$), 'Suzanne' ($b_i=0,23$), 'Drakkar' ($b_i=0,65$). По урожайності семян – 'Suzanne' ($b_i=0,31$), 'Karnobat-448' ($b_i=0,59$), 'Marylin' ($b_i=0,19$), 'Karnobat-448' ($b_i=0,59$), 'Ikar 332' ($b_i=0,78$), 'И-9' ($b_i=0,65$). Процентному содержанию волокна – 'Ikar 332' ($b_i=0,73$), 'Suzanne' ($b_i=0,54$), 'Marylin' ($b_i=0,41$), 'Drakkar' ($b_i=0,65$), 'ВИР-11' ($b_i=0,13$). Развитию фузариозного увядания – 'Nameless' (K-4535) ($b_i=0,77$), 'Honkei 35' ($b_i=0,18$), 'Тімірязівець' ($b_i=0,44$), 'Восход' ($b_i=0,51$), 'Marylin' ($b_i=0,88$), 'Biei Shinshu' ($b_i=0,31$), 'AP 4' ($b_i=0,70$).

УДК 633.63:631

Король Л. В., аспірант

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

E-mail: larysa_korol@ukr.net

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ДОБРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ

Урожайність та якість отриманої продукції є головними показниками, що засвідчують рівень господарської ефективності при вирощуванні всіх сільськогосподарських культур, у тому числі й гороху. За величиною врожаю та показниками якості зерна гороху можна скласти достатньо об'єктивну оцінку про повноту реалізації потенціалу продуктивності сортів цієї культури. Величина цих показників свідчить про ефективність роботи фотосинтетичного та симбіотичного апаратів при проходженні основних етапів онтогенезу. Крім того, вона дає можливість оцінити вплив тих чи інших факторів зовнішнього середовища на продукційний процес в агрофітоценозах.

Найважливішим резервом росту врожайності є найбільш повна реалізація потенційної продуктивності вирощуваних сортів, ефективне використання ґрунтово-кліматичних і матеріальних ресурсів.

Метою досліджень є оцінка продуктивності сортів гороху залежно від застосування добрив та регуляторів росту.

Дослідження проводилися на полі відділу селекції та насінництва зернобобових культур Уладово-Люлинецької дослідно-селекційної станції Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.

Як показали результати досліджень урожай в значній мірі залежить від погодних умов, сортових особливостей і проходження рослинами фаз росту і розвитку. У рік досліджень були несприятливі умови щодо забезпечення вологою в основні фази росту і розвитку гороху. Тому за ознакою урожайності більш чутливим виявилися сорти 'Улюбленець' – 2,57 т/га та 'Юлій' – 2,29 т/га без застосування добрив та регуляторів росту (контроль).